

Katalog wymagań programowych na poszczególne stopnie
Język polski klasa 4

Stopień	Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji
	Wymagania szczegółowe Uczeń:
Dopuszczający	<ul style="list-style-type: none"> • czyta poprawnie tekst, wyznaczając głosowo granice zdań • słucha uważnie wypowiedzi nauczyciela i uczniów • określa temat tekstu • zna pojęcia autor, narrator, czytelnik, słuchacz • rozpoznaje tekst literacki • rozpoznaje formy gatunkowe wypowiedzi (zaproszenie, życzenia, ogłoszenie, przepis) • wydobywa z tekstu wskazane informacje • wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost • rozumie treść pytań, poleceń i nieskomplikowanych informacji • zna pojęcie prawda, fałsz • zna pojęcie tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie • korzysta ze słownika ortograficznego • potrafi odnaleźć wskazane hasło w encyklopedii • zna pojęcie podmiot, orzeczenie, określenia • zna pojęcie zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte • wie, na jakie pytania odpowiada rzeczownik, czasownik, przymiotnik i przysłówki • rozpoznaje w tekście formy liczb odmiennych części mowy • odczytuje proste znaki i

	piktogramy
Dostateczny	<ul style="list-style-type: none"> • czyta poprawnie tekst, zwracając uwagę na znaki interpunkcyjne • słucha uważnie całości wypowiedzi nauczyciela i uczniów • określa główną myśl tekstu • odróżnia autora od narratora • rozpoznaje tekst informacyjny • rozróżnia formy gatunkowe wypowiedzi • porządkuje informacje z tekstu • odczytuje informacje wyrażone wprost • rozumie dosłowne znaczenia wyrazów • określa prawdziwość informacji dotyczącej tekstu • zna pojęcie akapit • zna budowę słownika ortograficznego • wyszukuje hasła w encyklopedii • rozpoznaje podmiot i orzeczenie w zdaniu, wyodrębnia związek główny • odróżnia zdanie od wypowiedzenia bez czasownika • rozpoznaje w wypowiedziach rzeczownik, czasownik, przymiotnik i przysłówki • rozpoznaje w tekście formy czasów i rodzajów gramatycznych • rozpoznaje emocje na podstawie wyrazu twarzy
Dobry	<ul style="list-style-type: none"> • czyta płynnie tekst, podkreślając głosem ważne słowa • nawiązuje do wypowiedzi innych we własnej pracy • samodzielnie wydobywa z tekstu istotne informacje • określa relacje autor – narrator – czytelnik (słuchacz) • odróżnia tekst literacki od informacyjnego

	<ul style="list-style-type: none"> • zna funkcje różnych form gatunkowych wypowiedzi • odróżnia informacje ważne od drugorzędnych • dostrzega w tekście treści wyrażone wprost i pośrednio • rozumie proste przenośne znaczenia wyrazów • wyodrębnia przesłanki w tekście • wyodrębnia w tekście części kompozycyjne • korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych • korzysta z informacji zawartych w encyklopedii • rozróżnia wyrazy określane i określające • rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte oraz nierozwinięte i rozumie ich funkcje • odróżnia rzeczowniki własne od pospolitych • rozpoznaje w tekście formy osób • rozpoznaje emocje wyrażane gestami i postawą
<p style="text-align: center;">Bardzo dobry</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści • wykorzystuje wysłuchane wypowiedzi we własnej pracy • twórczo wykorzystuje informacje z tekstu • wyjaśnia funkcję autora i narratora w tekście • określa funkcje tekstu literackiego i informacyjnego • wyodrębnia elementy charakterystyczne dla różnych form gatunkowych • hierarchizuje informacje • odczytuje treści wyrażone wprost i pośrednio

	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia znaczenia dosłowne wyrazów od prostych znaczeń przenośnych • wyciąga wnioski z tekstu • określa funkcję wstępu, rozwinięcia, zakończenia • określa funkcje słowników • korzysta z różnych źródeł informacji • wyjaśnia funkcję orzeczenia, podmiotu i określeń w zdaniu • wyodrębnia równoważnik zdania w tekście • wskazuje różnice między rzeczownikiem, czasownikiem, przymiotnikiem i przysłówkiem • określa funkcje form liczb, czasów, rodzajów i osób w wypowiedzi • nazywa emocje wyrażane za pomocą różnych form ekspresji
Celujący	<p>Ocenę celującą otrzymuje uczeń, którego osiągnięcia w znacznym stopniu wykraczają poza wymagania dopełniające i sytuują się na poziomie ponadprogramowym. Jego praca cechuje się aktywnością, samodzielnością i kreatywnością. Prezentuje wysoki poziom wiedzy i umiejętności. Ma szerokie kompetencje w zakresie odbioru tekstów kultury. Chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych.</p>

Stopień	Analiza i interpretacja tekstów kultury
	Wymagania szczegółowe Uczeń:
Dopuszczający	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa reakcje czytelnicze • wypowiada się na temat sytuacji bohatera literackiego i filmowego

	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat postaci literackiej • odróżnia dzieło literackie od filmu • zna pojęcie fikcja literacka • wymienia prawdopodobne (realistyczne) elementy świata przedstawionego • zna pojęcie epitet, porównanie, przenośnia • rozpoznaje wers, zwrotkę i refren, wskazuje rymy w wierszu • posługuje się terminami scena, aktor w kontekście widowiska teatralnego • przedstawia wybrane fakty dotyczące historii kina • odróżnia film od programu informacyjnego • wyodrębnia wydarzenia w tekście • wie, że bohater jest jednym z elementów świata przedstawionego w utworze • identyfikuje opowiadanie, komiks, baśń, przysłowie • odczytuje teksty literackie na poziomie dosłownym • używa pojęcia przesłanie w odniesieniu do baśni • posługuje się pojęciami dobro – zło w odniesieniu do treści baśni • czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego
Dostateczny	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów literackich • określa sytuację bohatera literackiego i filmowego • wskazuje pozytywne i negatywne cechy bohatera • rozpoznaje różne teksty kultury

	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości • wymienia nieprawdopodobne (fantastyczne) elementy świata przedstawionego • odróżnia uosobienie od ożywienia • odróżnia wiersz ciągły od stroficznego i rymowy od wiersza bez rymów • posługuje się terminami kostium, rekwizyt w kontekście widowiska teatralnego • posługuje się pojęciami związanymi z filmem (aktor, reżyser, kadr, plan filmowy) • rozpoznaje wybrane gatunki filmowe • omawia wydarzenia w tekście • krótko prezentuje najistotniejsze informacje o bohaterze • odróżnia wiersz od innych tekstów kultury • odbiera różne teksty kultury na poziomie dosłownym • wie, że obecność przesłania jest jedną z cech baśni • rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania bohaterów literackich • czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony
Dobry	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury • porównuje sytuację bohatera z własnymi doświadczeniami • prezentuje swój pogląd na temat bohatera • odróżnia prozę od poezji • odróżnia fikcję filmową od rzeczywistości • wypowiada się na temat fantastyki w baśniach

	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście literackim epitety, porównania, przenośnie (w tym uosobienia i ożywienia) • określa rolę rymów w wierszu • wyodrębnia różne elementy składające się na widowisko teatralne • rozpoznaje poszczególne plany filmowe • wyjaśnia różnicę między filmem animowanym a innymi gatunkami filmowymi • analizuje przebieg zdarzeń • wypowiada się na temat uczuć i przeżyć bohatera • wymienia cechy opowiadania, komiksu, baśni tradycyjnej i współczesnej • odczytuje przenośne sensy utworu opartego na nieskomplikowanych konstrukcjach metaforycznych • odczytuje przesłanie baśni • zestawia wartości i ich przeciwieństwa na zasadzie kontrastu • czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje wybrane wątki
Bardzo dobry	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje emocje towarzyszące odbiorowi tekstów kultury • komentuje sytuację bohatera • posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do postaci • wskazuje środki artystycznego wyrazu charakterystyczne dla literatury i filmu • określa rolę autora tekstu w kreowaniu fikcji literackiej • wypowiada się na temat elementów fantastycznych w utworach współczesnych • objaśnia funkcje językowych

	<p>środków stylistycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • używa pojęć wiersz ciągły, stroficzny, rymowy, bezrymowy podczas analizy wiersza • rozpoznaje środki wyrazu charakterystyczne dla pantomimy • określa właściwości i funkcje poszczególnych planów filmowych • nazywa tworzywo przekazów audiowizualnych (ruchome obrazy, dźwięk) • stosuje słownictwo określające następstwo zdarzeń • określa motywy działania bohatera • wyjaśnia funkcję przysłowia • odczytuje proste symbole i alegorie • formułuje samodzielnie przesłanie baśni • odczytuje wartości i antywartości wpisane w teksty kultury • czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami
<p style="text-align: center;">Celujący</p>	<p>Ocenę celującą otrzymuje uczeń, którego osiągnięcia w znacznym stopniu wykraczają poza wymagania dopełniające i sytuują się na poziomie ponadprogramowym. Twórczo i samodzielnie rozwija swoje zainteresowania. Podejmuje działalność literacką i kulturalną. Swobodnie korzysta z wielu źródeł w docieraniu do informacji, wykorzystuje funkcjonalnie nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne.</p>
<p style="text-align: center;">Stopień</p>	<p style="text-align: center;">Tworzenie wypowiedzi</p>

	Wymagania szczegółowe Uczeń:
Dopuszczający	<ul style="list-style-type: none"> • udziela poprawnych i logicznych odpowiedzi na pytania • przedstawia się w kilku zdaniach • formułuje poprawnie pytania podczas rozmowy • tworzy wypowiedzi wyrażające różne intencje, np. prośbę, polecenie, podziękowanie, przepraszenie • redaguje według podanego wzoru użytkowe formy wypowiedzi: list prywatny (tradycyjny i e-mail), kartkę z pozdrowieniami, ogłoszenie, zaproszenie, życzenia, przepis kulinarny, proste notatki w różnych formach • redaguje według podanego wzoru opowiadanie odtwórcze, opis przedmiotu, opis miejsca • wydziela margines i dba o estetykę tekstu • sporządza według podanego wzoru odtwórczy plan ramowy wypowiedzi • słucha z uwagą uczestników rozmowy • czytając głośno, uwzględnia kropkę znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń • wygłasza tekst z pamięci • rozróżnia wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące • buduje logiczne zdania • stara się przestrzegać poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych • tworzy przysłówki od przymiotników • zna zasady pisowni: <ul style="list-style-type: none"> – rz,ż,ó,u,h,ch,

	<ul style="list-style-type: none"> - nie z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami - wielką i małą literą - ą i ę - i po spółgłoskach • zamyka wypowiedzenia oznajmujące kropką • operuje poprawnie słownictwem skoncentrowanym przede wszystkim wokół tematów: dom, rodzina, szkoła i nauka, środowisko przyrodnicze i społeczne
Dostateczny	<ul style="list-style-type: none"> • krótko wypowiada się na podany temat związany z otaczającą rzeczywistością • dostosowuje sposób przedstawiania do sytuacji komunikacyjnej • formułuje logiczne pytania do tekstu • stosuje różne typy wypowiedzeń w zależności od zamierzonego celu • redaguje samodzielnie użytkowe formy wypowiedzi • redaguje samodzielnie opowiadanie odtwórcze, opis przedmiotu i miejsca • wyróżnia istotne treści w tekstach użytkowych • sporządza samodzielnie odtwórczy plan ramowy wypowiedzi • mówi na temat, uczestnicząc w rozmowie • czytając głośno, uwzględnia przecinki w wypowiedzeniach • recytuje tekst poetycki • używa świadomie wypowiedzeń oznajmujących, pytających i rozkazujących • tworzy poprawne wypowiedzenia

	<p>pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte</p> <ul style="list-style-type: none"> • przestrzega poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych, tworząc wypowiedzi o nieskomplikowanej strukturze językowej • używa przymiotników i przysłówków we właściwych kontekstach • stara się przestrzegać poprawności ortograficznej w zakresie pisowni: <ul style="list-style-type: none"> - rz,ż,ó,u,h,ch, - nie z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami - wielką i małą literą - ą i ę - i po spółgłoskach <p>w podanym zestawie ortogramów</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje poprawnie kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń • tworzy rodziny wyrazów
<p style="text-align: center;">Dobry</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się logicznie na podany temat związany z poznanymi tekstami kultury • stosuje formy grzecznościowe w wypowiedzi ustnej i pisemnej (pozdrowienia, list, życzenia SMS) • formułuje pytania o zróżnicowanej budowie • posługuje się pozawerbalnymi środkami komunikowania się stosownie do okoliczności • redaguje użytkowe formy wypowiedzi, stosuje odpowiednie słownictwo • redaguje opowiadanie twórcze oraz rozwinięty opis przedmiotu i miejsca • tworzy wypowiedzi zgodne z

	<p>cechami kompozycyjnymi danej formy</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje jednolitą formę wypowiedzeń (bez czasownika) w zapisie planu ramowego • włącza się do rozmowy w kulturalny sposób • czytając głośno, uwzględnia różne znaki interpunkcyjne • artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji • używa wypowiedzeń wykrzyknikowych ze świadomością ich funkcji • tworzy poprawne wypowiedzenia pojedyncze i złożone • stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych • uwzględnia w wypowiedziach różne natężenie cech i właściwości • stosuje w większości wyrazów zasady pisowni <ul style="list-style-type: none"> - rz,ż,ó,u,h,ch, - nie z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami - wielką i małą literą - ą i ę - i po spółgłoskach <p>w podanym zestawie ortogramów</p> <ul style="list-style-type: none"> • stosuje poprawnie kropkę w zapisie dat • odróżnia wyrazy pokrewne od bliskoznacznych
Bardzo dobry	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie porządkuje i komponuje treść swoich wypowiedzi • dostosowuje sposób wyrażania się do zamierzonego celu • formułuje pytania o charakterze uogólniającym • podkreśla intencje wypowiedzi pozawerbalnymi środkami

	<p>porozumiewania się</p> <ul style="list-style-type: none"> • redaguje użytkowe formy wypowiedzi, stosując środki językowe podkreślające intencję wypowiedzi • redaguje charakteryzujące się bogactwem językowym opowiadanie oraz opis przedmiotu i miejsca • rozplanowuje kompozycję układu treści w różnych formach notatek • dba o zwięźłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego • reaguje na wypowiedzi innych rozmówców • czytając głośno, przekazuje intencję tekstu • głośno interpretuje tekst • zapisuje poprawnie wypowiedzenia oznajmujące, pytające, rozkazujące, wykrzyknikowe • przekształca zdanie pojedyncze w równoważnik zdania i odwrotnie ze świadomością celu • poprawnie stosuje w wypowiedzi wyrazy o trudnej odmianie • używa we właściwych kontekstach przymiotników i przysłówków o różnych natężeniach cechy • stosuje we wszystkich wyrazach zasady pisowni: <ul style="list-style-type: none"> – rz,ż,ó,u,h,ch, – nie z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami i przysłówkami – wielką i małą literą – ą i ę – i po spółgłoskach <p>w podanym zestawie ortogramów</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie używa różnych znaków interpunkcyjnych
--	--

	<ul style="list-style-type: none">• stosuje świadomie w swoich wypowiedziach związki frazeologiczne
Celujący	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, którego osiągnięcia w znacznym stopniu wykraczają poza wymagania dopełniające i sytuują się na poziomie ponadprogramowym. Tworzy bezbłędne pod każdym względem wypowiedzi ustne i pisemne.